

<http://www.eduwiki.uran.net.ua/wiki/index.php>. 5. Patarakin Є. D. Stvorennja uchniv's'kih, students'kih i vikladac'kih spil'not na bazi merezhevih servisiv Veb 2.0. / Є. D. Patarakin. – К.: Navchal'no-metodichnij centr «Konsorcium iz udoskonalennja menedzhment-osviti v Ukraïni», 2007. – 88 s. 6. Veb2.0 // Vikipedija — svobodnaja jenciklopedija. – Elektronnij resurs. – Rezhim dostupu: http://ru.wikipedia.org/wiki/Web_2.0.

Кобися А. П.

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ ПТНЗ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У статті розглянуто способи формування пізнавальних інтересів учнівз використанням засобів інтерактивного навчання на платформі блогів, описані можливості застосування Інтернет-технологій у навчальній та позаурочній роботі з учнями на основі доступних мережесервісів.

Кобися А. П.

ФОРМИРОВАНИЕ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ ИНТЕРЕСОВ УЧАЩИХСЯ ПТУЗ С ПОМОЩЬЮ ИНТЕРАКТИВНЫХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ

В статье рассмотрены способы формирования познавательных интересов учащихся с использованием средств интерактивного обучения на платформе блогов, описаны возможности применения Интернет-технологий в учебной и внеурочной работе с учащимися на платформе доступных сетевых сервисов.

Kobysa A.P.

FORMATION OF COGNITIVE INTERESTS OF STUDENTS OF VOCATIONAL SCHOOLS THROUGH INTERACTIVE LEARNING TOOL

The article deals with how the formation of cognitive interests of students with the use of interactive learning based on blog, described the possibility of using Internet technologies in educational and extracurricular work with students on the basis of available network services.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2012

УДК 378

*Кондратюк В.Д.,
Вінниця, Україна*

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУ- ДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Головним завданням системи освіти в Україні є формування та розвиток конкурентоздатного, з глибокою мотивацією до продуктивної педагогічної діяльності вчителя, який завдяки креативному, творчо-

му мисленню, бажанню навчатися, ефективно застосовує інноваційні засоби з метою підвищення якості знань учнів. Тому саме професійна підготовка вчителя «Технологій» як носія матеріальних і духовних цінностей, спадкоємця поколінь має сприяти утвердженню гуманної, демократичної особистості, здатної до саморозвитку, самореалізації своїх інтересів та обдарувань.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз філософської, психолого-педагогічної і методичної літератури показав, що проблема формування знань, умінь, навичок (ЗУН), в тому числі професійних, шляхом розвитку пізнавальної самостійності студентів була й залишається актуальною ще за часів античності. Думки про необхідність цілеспрямованого розвитку пізнавальної самостійності студентів у процесі навчання, суттєву роль у засвоєнні ЗУН, пізнавальної позиції людини і необхідність керівництва самостійністю тих, хто навчається можна знайти в роботах Платона, Аристотеля, М.Ф. Квінтіліана, Ф. Рабе, Т. Мора, М. Монтеля, Т. Кампанелі, Я.А. Коменського, І.Г. Песталоцці, А. Дистервега, К.Д. Ушинського та багатьох інших.

Невирішені питання проблеми. Особливого значення проблема розвитку пізнавальної самостійності студентів набуває в умовах сьогодення, коли обсяг знань подвоюється кожні десять років, а інформативна модель освіти втрачає свою актуальність.

Мета статті. З'ясувати можливості застосування інформаційних технологій у самостійній пізнавальній діяльності студентів ВНЗ – майбутніх учителів «Технологій».

Виклад основного матеріалу. Звернення до літературних джерел засвідчує, що є декілька підходів до трактування поняття „пізнавальна самостійність” студентів. Поряд з терміном „пізнавальна самостійність” широко застосовуються як синоніми поняття „самостійність”, „активність”, „пізнавальна активність” тощо. Тому, спочатку звернемось до уточнення співвідношення і взаємозв'язків між поняттям „пізнавальної активності” й наведеними вище суміжними поняттями.

Співставлення результатів психолого-педагогічної та методичної літератури дає змогу стверджувати, що самостійність і активність у навчанні студентів є взаємопов'язаними поняттями, що мають багато спільного, але водночас повністю не співпадають, бо кожне з них наділене власними суттєвими ознаками. Аналіз наукових праць [6; 8; 15; 16 та ін.] засвідчує, що не кожний прояв активності обов'язково несе у собі самостійність, і разом з тим без активності особистості самостійність неможлива. Так, О.В. Скрипченко відзначає, що активність може й не включати самостійності. Можна навести чимало прикладів, коли студент виявляючи активність у роботі, не виявляє самостійності, наприклад, несвідоме читання, механічне списування, копіювання виробу на уроках «Технології» тощо. В навчальній роботі самостійність виявляється в активності, спрямованій на набуття, вдосконалення знань і умінь і оволодіння прийомами роботи [16, с. 26]. На думку І.Я. Лернера, активність є умовою самостійності, бо неможна бути самостійним, не будучи активним [8]. У деяких пси-

холого-педагогічних дослідженнях стверджується, що активність – це такий психологічний прояв особистості, який характеризує ступінь участі студента в тій або іншій діяльності, тоді як самостійність указує на ступінь цієї участі [11]. Таким чином, між двома поняттями існує такий взаємозв'язок: самостійність – це видове явище стосовно до родового – поняття „активність”.

Аналіз психолого-педагогічної літератури і дисертаційних робіт із теми дослідження засвідчує, що навіть серед знаних науковців, методистів і педагогів-практиків немає одночасного тлумачення поняття „самостійність”. На підтвердження цього розглянемо перелік найпоширеніших наукових характеристик самостійності, що вказує на неоднозначність трактування даного поняття.

Самостійність характеризується як:

- вольова властивість особистості, здатність систематизувати, планувати, регулювати й активно здійснювати власну діяльність без постійного керівництва і практичної допомоги ззовні [12, с. 126];

- свідома умотивованість дій і їхня обґрунтованість, несхильність стороннім впливам і навіюванням, прагнення і здатність чинити відповідно до своїх переконань [14];

- незалежність, здатність і прагнення людини до здійснення дій або вчинків без допомоги інших [3; с. 55] відповідно до умов, що об'єктивно змінюються;

- вибіркове прагнення особистості до певного характеру діяльності й готовність до самостійного визначення цілей і дій [13];

- риса особистості, яка забезпечує вибір і реалізацію певного способу розв'язання завдання [7] та ін.

З наведених визначень можна бачити, що більшість із них підкреслює єдність внутрішньої готовності особистості до діяльності й інтенсивний прояв цієї готовності, що містить у собі джерело розвитку особистості та перетворення оточуючої дійсності. Крім того, у більшості визначень сутність самостійності розкривається через вольові риси особистості, її здібності й інтелектуальну діяльність.

Проте зазначимо, що загальне поняття „самостійності” повністю не розкриває специфіки самостійності людини в процесі навчання, коли виявляються особливі риси самостійності студента, пов'язані зі специфікою його навчальної праці, керованої викладачем. Ця самостійність і визначається терміном „пізнавальна самостійність” [9, с. 19].

З упровадженням комп'ютера у ВНЗ, появою на ринку інформаційних технологій усе більш перспективних для реалізації різноманітних цілей навчання технічних і педагогічних програмних засобів акценти швидко зміщуються у бік застосування комп'ютера „як засобу реалізації сучасних технологій навчання” [2, с. 27] і „розв'язання різного роду пізнавальних завдань з усіх навчальних предметів” [10, с. 119] в тому числі і з «Технології». Такий підхід передбачає використання комп'ютера як потужного засобу навчання, що може у наочній формі подати будь-яку інформацію (засвоєння навчального матеріалу) та „засобу керування навчальною дія-

льність, що забезпечує підвищення ефективності навчального процесу» [2, с. 28].

Необхідно створити таку систему методичної підготовки майбутнього вчителя «Технології» яка має формувати здатність студента до самостійного засвоєння знань, інформації, а також уміння здобути знання використовувати, застосовувати, творити власний стиль роботи. Один із шляхів досягнення вказаної мети вбачаємо у посиленні уваги до самостійної роботи студентів і проблеми керівництва нею.

У працях психологів Б.Г. Ананьєва, Л.П. Арістової, М.Т. Гарунова, П.І. Зінченка, О.М. Леонтєєва, С.Л. Рубінштейна, А.А. Смірнова та багатьох інших відзначається, що самостійна робота підвищує активність студентів забезпечує глибоке та міцне засвоєння навчального матеріалу і є одним із найбільш дієвих чинників, які розвивають особистість.

Проблема самостійної роботи студентів (СРС), самостійної пізнавальної діяльності є одним із найбільш складних питань психології, педагогіки, методики, і, незважаючи на значну кількість літератури, залишається актуальною.

Щоб самостійна робота майбутніх учителів «Технології» у процесі набуття професійних знань і умінь мала бажаний ефект, вона має бути:

- добре спланованою;
- організаційно підготовленою.

Не секрет, що останнім часом, студенти надають перевагу ксерокопіям, коли мова йде про конспекти; і досить „вишукано” використовують комп’ютерні технології під час підготовки рефератів і курсових робіт.

Будучи прихильниками активної комп’ютеризації ВНЗ, віримо у нові можливості, які відкриває комп’ютер у розвитку педагогічної освіти, у методичній підготовці майбутніх учителів «Технології». Згодні, що інформаційні технології, підвищуючи активність студентів, ведуть до перебудови навчального процесу в бік самостійних форм навчання.

Наше дослідження засвідчило, що керівництво самоосвітою має як позитивний так і негативний бік.

Позитивним є:

- наявність точних відомостей про місцезнаходження інформації з проблеми, що вивчається;
- докладна інструкція про систему опрацювання додаткової інформації;
- можливість під контролем педагога практично адаптувати одержану інформацію;
- можливість швидкої перевірки правильності виконання завдання.

Негативні сторони:

- йде повільний розвиток самостійності й ініціативності в одержанні знань;
- може бути відсутнє цілісне уявлення про одержувану інформацію, тому що матеріал вивчається тільки за тими напрямками, що вказує викладач;
- **недостатньо швидко йде оволодіння навичками самостійного добору літератури з відповідної теми.**

Індивідуальна СРС, як показали наші дослідження, має значні переваги перед самостійною роботою під керівництвом педагога.

Її позитивні сторони:

- можливе глибоке і всебічне охоплення проблеми, що вивчається;
- здійснюється знайомство з різними точками зору на дане питання;
- студент підбирає найбільш оптимальний для себе темп вивчення того чи іншого предмета.

Негативні сторони:

- відсутня можливість швидкої перевірки якості, рівня і правильності засвоєної інформації;
- можуть бути випущені з уваги різні аспекти проблеми, що вивчається;
- застосування вивченого матеріалу на практиці може йти шляхом „проб і помилок” через відсутність консультації фахівця.

СРС можлива тільки після оволодіння навичками такого виду діяльності. Самоосвітні навички створюють умови для постійного поповнення знань, допомагають найбільш швидко орієнтуватися і впроваджувати в шкільну практику передові наукові досягнення. Це позначається на розвитку і зміцненні професійних знань і якості викладання предмету «Технології» в школі.

Для пошуку необхідної інформації застосовують такі форми: традиційну пошту; факс; комп'ютерні технології; відеоконференції – використання відео для встановлення зв'язків і організації спілкування між особами, що знаходяться в різних географічних пунктах; аудіоконференції на основі телефонних технологій – система комунікацій, що дозволяє декільком особам одночасно брати участь у спілкуванні за допомогою телефону; INTERNET системи – пошукові системи, електронні бібліотеки, електронну пошту, чат.

Створення ситуації успіху в навчанні і практичній діяльності. У студента, який одержав позитивну оцінку, з'являється бажання ще раз відповісти на занятті, краще підготувати урок під час педагогічної практики, прочитати додаткову літературу, знайти інформацію в мережі INTERNET і т.п. Ситуація успіху породжує впевненість у своїх силах, сприяє більш швидкому подоланню психологічних бар'єрів у роботі з дітьми, створює комфортну обстановку для самовдосконалення. Усе це безпосередньо впливає на формування професійних знань, що призведе надалі до прагнення домагатися високих результатів, працюючи в школі.

Самостійна робота майбутніх учителів «Технології» із засвоєння навчального матеріалу з конкретного предмета може виконуватися (здійснюватися) в читальному залі бібліотеки, навчальних лабораторіях (кабінетах), комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах.

Багаті можливості для СРС у відношенні як ознайомлення студента з новим матеріалом, так і відпрацювання ЗУН надають сучасні комп'ютери. Комп'ютери можуть працювати в різних режимах: автоматизованого довідко-

вого пристрою, який відкриває студенту доступ до значних обсягів інформації і забезпечує швидкий пошук необхідних йому відомостей; універсального імітатора, формуючого різні текстові і матеріалізовані моделі; здійснення компонентів самоконтролю і низку дій самонавчання. Автоматизовані навчаючі системи можна використати не тільки в спеціалізованих аудиторіях, а й поза ними.

Упровадження інформаційних технологій навчання потребує від майбутніх фахівців навичок пошуку інформаційного забезпечення діяльності. З практики відомо, що рівень таких навичок у молоді не високий. На це вказує низьке орієнтування студентів у змісті навчальних підручників, додаткових теоретичних джерел знань: енциклопедій, довідників, посібників тощо.

У підвищенні інтересу до навчальної книги, формуванні вмінь знаходити необхідну інформацію для написання реферату, курсової, дипломної роботи провідна роль належить бібліотекам навчальних закладів, працівники, яких зобов'язані не тільки створити бібліографічну базу, інформації з предметів, професій, а й повідомляти студентську молодь, педагогів про нові надходження до бібліотечного фонду, інструктувати щодо швидкого знаходження необхідної інформації в каталогах, комп'ютерних мережах тощо. У зв'язку з цим комп'ютеризація бібліотек – актуальна вимога часу.

Перед дидактичною системою вищої школи стоїть багато різних проблем, кожна з яких не обов'язково має однозначний розв'язок. Однак є всі підстави вважати, що вимога інтенсифікації навчального процесу як одного з головних напрямів розвитку системи освіти може бути виконаною, якщо поряд із іншими заходами для поліпшення викладання у ВНЗ на службу системи вищої освіти будуть покладені сучасні засоби опрацювання і поширення інформації.

Саме тому використання сучасного потенціалу інформаційних технологій є актуальним і виправданим у першу чергу для тих категорій студентів, які надають перевагу комп'ютеру як засобу самостійного вивчення і самостійного доступу до будь-якої інформації. Кількість таких людей постійно зростає, особливо серед молоді, студентів і фахівців у галузі техніки.

Людина, яка навчається, уже вбачає в сучасному комп'ютері засіб самостійної інтелектуальної праці і доступу до інформаційного середовища, необмеженого простором і способом передачі. Сама педагогічна логіка ефективного застосування комп'ютера вимагає від викладача фізично самоусунутися і кардинально переглянути свою роль. Наївними є ті, хто вважає, що впровадження комп'ютера веде за собою зниження потреби у вчителях. Звичайно, учитель-нянька, тлумач важких місць у підручнику повинен поступитися місцем викладачу-професіоналу, здатному використовувати всі засоби для досягнення важливої педагогічної мети – забезпечення продуктивної самостійної діяльності студента. Проте в умовах масового навчання без інформаційних технологій цю проблему не розв'язати. Їх застосування виправдане не тільки зручністю доставки освітніх послуг на робоче місце студента, а й, ще більш

цінним – змістовними перетвореннями. Ми повинні усвідомити нову роль викладача, який працює на забезпечення самостійності студента, її зміст, нову інфраструктуру навчання, що передбачає перехід до нових технологій. Ця роль не зменшується, а багаторазово зростає.

Головною загальнодидактичною проблемою самостійного вивчення є визначення того, чому і як навчати на рівні студента, тобто передачі студенту знань про зміст і методи навчання, які до цих пір були прерогативою викладача (вчителя). Нагадаємо, що специфіка їхнього розгляду продиктована тим, що студент самостійно працює в комп'ютерному середовищі [4, с. 10-11].

Важливою закономірністю розвитку сучасної системи освіти є ріст технічного оснащення навчального процесу. Не випадково деякі педагоги вважають, що впровадження сучасних ТЗН у практику навчання – подія такої самої виняткової важливості, якою у свій час було створення перших шкільних підручників. У той самий час, говорячи про модернізацію навчання, не можна забувати і про подальший розвиток традиційних елементів дидактичної системи, зокрема про вдосконалення такого універсального засобу навчання як книга.

Навчальна література була і залишається головним засобом навчання. Робота з літературою – це не тільки необхідна умова оволодіння студентами програмою навчання, а й найважливіша передумова їхнього світоглядного становлення, культурного, духовного, національно-ідейного, екологічного і морального виховання, формування у них патріотизму і поваги до Конституції України. Зараз, коли зростає значення СРС, роль книги стає ще більш вагомою.

Суттєвий недолік книги як засобу навчання полягає в тому, що вона не може перевірити і, якщо це необхідно, скоректувати розуміння студентом тексту, який він читає, не здатна сприймати і коментувати відповіді студента на задані йому питання. У традиційній системі навчання ця функція покладена на викладача і є, мабуть, найбільш трудомісткою. Саме з нею пов'язані труднощі масової освіти: правильність розуміння і засвоєння предметів, що вивчаються, повинна контролюватися індивідуально стосовно кожного студента, до того ж дуже часто (в ідеалі безперервно). Задовольнити достатньою мірою ці вимоги за великих потоків студентів традиційними засобами не вдається.

На відміну від книги персональний комп'ютер наділений властивістю сприймати відповіді студентів і реагувати на них запрограмованим чином. Ця здатність становить собою, очевидно, найважливішу його дидактичну перевагу. Вона дозволяє використовувати комп'ютер для реалізації вказаної функції управління процесом навчання. Під час цього, якщо комп'ютеру доручити виконання тільки цієї функції, зберігши книгу у притаманній їй якості носія навчального матеріалу, то шуканий дидактичний ефект буде забезпечений з мінімальними затратами і додержанням усіх інших вимог, яким повинна відповідати масова система комп'ютерного навчання. У цьому, власне, вся суть прин-

ципу „книга плюс комп’ютер” [1, с. 21].

Так, підручник, який є засобом навчання й основою в навчанні, може бути доповнений, за потреби, такими засобами, як мережні навчальні матеріали, комп’ютерні навчаючі системи в звичайному і мультимедійному варіантах, аудіо навчально-інформаційні матеріали, відео навчально-інформаційні матеріали, електронні підручники, посібники, енциклопедії; лабораторні дистанційні практикуми, тренажери, бази даних і знань із місцевим і віддаленим, доступом, електронні бібліотеки з віддаленим доступом, дидактичні матеріали на основі експертних навчаючих систем, дидактичні матеріали на основі геоінформаційних систем та ін.

Під час самостійної роботи особлива увага має приділятися формуванню інформаційної грамотності студентів, здібності самостійно працювати зі значними масивами інформації в INTERNET, знаходячи і відбираючи необхідні для навчання ресурси. З технічної точки зору, можливість роботи на комп’ютері, доступ до INTERNET і наявність персональної адреси електронної пошти є необхідною умовою для занять кожного зі студентів.

Мережні видання різняться від мультимедійних формою представлення матеріалів: до них можна добратися тільки за допомогою підключення до INTERNET.

Мережа INTERNET відкриває перед користувачем справжню скарбницю різноманітних можливостей. Основне завдання мережних довідників в INTERNET, так само, як і друкованих – дати короткі вичерпні відповіді на поставлені питання.

У зв’язку зі зростанням рівня інформатизації суспільства, розширенням можливостей доступу до різних інформаційних фондів навчальні заклади все більше і більше виконують орієнтуючу роль у взаємодії людини з гнучкою і розгалуженою інформаційно-освітньою сферою. Важливою і неодмінною рисою „учіння впродовж усього життя” є самостійний вибір кожною людиною освітніх цілей і засобів їхнього досягнення [5, с. 15].

Завдяки впровадженню комп’ютерних комунікацій стала можливою нова форма навчання – дистанційне навчання.

Уже нині, навіть на початковому етапі свого розвитку і впливу на життя людського суспільства, INTERNET став необхідним для більшості дідових людей. Він замінює їм телефон, телевізор, радіо, пошту, пресу. Знаходячись на своєму робочому місці, можна швидко одержати будь-яку необхідну інформацію. Крім того, це засіб для зв’язку та обміну інформацією, який діє значно швидше, ніж традиційні засоби зв’язку.

Нині багато хто сприймає INTERNET як синонім вільного спілкування, свободи інформації, як утілення демократії. Проте з іншого боку, як „вільна зона”, INTERNET, істотним чином, стає притулком усього того, що у цивілізованому суспільстві заборонено: пропаганда насильства, расизму, екстремістських релігійних течій, різних засобів шахрайства, порнографії тощо. І громадя-

ни, які бажають, щоб держава відгородила їх та їхніх дітей від расистів, екстремістів та шахраїв, істотно вважають, що держава повинна це робити всюди, у тому числі й у віртуальному просторі.

Щоб мінімізувати негативні наслідки цього нового досягнення людства треба організувати широкомасштабне, кваліфіковане навчання ділового та корисного використання можливостей INTERNET. Тільки навчившись використовувати широкий діапазон його позитивних можливостей, більшість із тих, хто працює з INTERNET, вже не стануть марно витратити свій дорогоцінний час на знайомство з тим „інформаційним сміттям”, про яке йшлося вище.

Завдання викладачів – навчити студента користуватися програмними засобами роботи в INTERNET, швидко знаходити в океані даних потрібну інформацію, виробити навички відокремлювати потрібну, достовірну інформацію з териконів різного „мотлоху”. Тому потрібно постійно розробляти і вдосконалювати методичні рекомендації з навігації в мережі INTERNET, знаходження, відбору й опрацювання інформації із застосуванням мережних технологій у самостійній (індивідуальній) роботі і майбутній професійній діяльності студента; навчати культурі роботи в INTERNET, раціонально планувати свій час, додержуватись техніки безпеки і гігієни праці під час роботи з комп’ютером; скласти і постійно поповнювати каталоги сайтів, на яких можна швидко знайти потрібну інформацію з предметів, що входять до навчального плану тієї чи іншої спеціальності.

Слід також зазначити, що під час добору матеріалу можна представити різні погляди на деякі сучасні наукові теорії і підходи, тим самим сприяти організації дискусій, що само собою є важливим елементом сучасної освіти.

Нині немає ні психологічних, ні технічних перешкод до застосування відеонавчання: значна частина студентів має комп’ютери та відеотехніку вдома. Потужною технологією, яка дозволяє зберігати і передавати значний обсяг матеріалу, що вивчається, є електронні підручники і довідники, як звичайні, так і записані на лазерних дисках, флеш-носіях. Індивідуальна робота з ними дає глибоке засвоєння і розуміння матеріалу.

Ці технології дозволяють, за відповідного доопрацювання, пристосовувати існуючі курси до індивідуального користування, надають можливості для самонавчання і самоперевірки одержаних знань.

Студент, маючи в своєму розпорядженні педагогічні програмні розробки, може відтворити прослухану лекцію, практичне заняття. Під час цього він може, вводячи свої числові дані в комп’ютер, що працює за програмою, наведеною в педагогічній програмній розробці, не просто відтворити заняття, а й одержувати нові результати, які можуть слугувати підтвердженням того чи іншого закону, формули чи теореми. Це є важливим чинником активізації навчання у процесі самостійного опрацювання матеріалу.

Виходячи із вище означеного, за умови активного впровадження інформаційних технологій навчання актуальним є питання змісту й форм самостійної роботи

студента. Розмаїття використання програмних засобів навчального призначення (електронний підручник, комп'ютерний тренажер, експертна система чи імітатор лабораторного практикуму) містить у собі окремі елементи самостійної роботи, які здебільшого мають форму багаторівневих тестів з окремих тем навчальної дисципліни.

Список літератури: 1. *Брусенцов Н.П.* Микрокомпьютерная система обучения „Наставник”. / *Брусенцов Н.П., Маслов С.П., Рамиль Альварес Х.* – М.: Наука. Гл. ред. физ.-мат. лит., 1990. – 224 с. 2. *Булах І.Є.* Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах методичних навчальних закладів): Дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01. / *Булах І.Є.* – К., 1995. – 430 с. 3. *Воронина Т.П.* Философские проблемы образования в информационном обществе: Автореф. дисс. ... доктора филос. наук. / *Воронина Т.П.* – М., 1995. – 46 с. 4. *Гуревич Р.С.* Впровадження нових інформаційних технологій у навчально-виховний процес / *Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю.* // Проф. тех. освіта. – 1999. – № 1. – С. 30-33. 5. *Зязюн І.А.* Філософія неперервної освіти // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми. / *Зязюн І.А.* / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, у 6-ти книгах. – Кн. 1. – Чернівці: Митець, 1996. – С. 13-16. 6. *Кухарев Н.В.* Формирование умственной самостоятельности. / *Кухарев Н.В.* – Минск: Народная асвета, 1972. – 136 с. 7. *Леонтьев А.Н.* Философия психологии: Из. науч. наследия. / *Леонтьев А.Н.* – М: Изд-во МГУ, 1994. – 285 с. 8. *Лернер И.Я.* Дидактические основы формирования познавательной самостоятельности учащихся при изучении гуманитарных дисциплин: Дисс. ... д-ра пед. наук. / *Лернер И.Я.* – М, 1981. – 186 с. 9. *Махмутов М.И.* Организация проблемного обучения в школе. / *Махмутов М.И.* – Каунас: Швиеса, 1983. – 219 с. 10. *Монахов В.М., Кузнецов А.А., Смекалкин Д.О.* // Советская педагогика. – 1984. – № 8. – С. 117- 121. 11. *Очерки педагогики* / Под ред. А.Г. Ковалёва и др. – Л.: ЛГУ, 1963. – 328 с. 12. *Платонов К.К.* Краткий словарь системы психологических понятий. / *Платонов К.К.* – М: Высшая школа, 1984. – 174 с. 13. *Половникова Н.А.* Исследование процесса формирования познавательной самостоятельности школьников в обучении. Автореф. дисс. ... докт. пед. наук. / *Половникова Н.А.* – Л., 1977. – 58 с. 14. *Рубинштейн С.Л.* Основы общей психологии. / *Рубинштейн С.Л.* – СПб.: Питер, 2000. – 705 с. 15. *Савченко О.Я.* Розвиток пізнавальної самостійності молодших школярів. / *Савченко О.Я.* – К.: Рад. шк., 1982. – 176 с. 16. *Скрипченко О.В.* Психічний розвиток учня. / *Скрипченко О.В.* – К.: Рад. шк., 1974. – 176 с.

Bibliography (transliterated): 1. Brusencov N.P. Mikrokomp'juternaja sistema obuchenija „Nastavnik”. / Brusencov N.P., Maslov S.P., Ramil' Al'vares X. – М.: Nauka. Gl. red. fiz.-mat. lit., 1990. – 224 s. 2. Bulah I.E. Teorija i metodika komp'juternogo testuvannja uspishnosti navchannja (na materialah metodichnih navchal'nih zakladiv): Dis. ... dokt. ped. nauk: 13.00.01. / Bulah I.E. – К., 1995. – 430 s. 3. Voronina T.P. Filosofskie problemy obrazovanija v informacionnom obwestve: Avtoref. diss. ... doktora filос. nauk. / Voronina T.P. – М., 1995. – 46 s. 4. Gurevich R.S. Vprovadzennja novih informacijnih tehnologij u navchal'no-vihovnij proces / Gurevich R.S., Kademija M.Ju. // Prof. teh. osvita. – 1999. – № 1. – S. 30-33. 5. Zjazjun I.A. Filosofija neperervnoї osviti // Sistema neperervnoї

osviti: здобutki, poshuki, problemi. / Zjazjun I.A. / Materiali Mizhnarodnoї naukovo-praktichnoї konferencii, u 6-ti knigah. – Kn. 1. – Chernivci: Mitec', 1996. – S. 13-16. 6. Kuharev N.V. Formirovanie umstvennoj samostojatel'nosti. / Kuharev N.V. – Minsk: Narodnaja asveta, 1972. – 136 s. 7. Leont'ev A.N. Filosofija psihologii: Iz. nauch. nasledija. / Leont'ev A.N. – M: Izd-vo MGU, 1994. – 285 s. 8. Lerner I.Ja. Didakticheskie osnovy formirovanija poznavatel'noj samostojatel'nosti uchavivhsja pri izuchenii gumanitarnyh disciplin: Diss. ... d-ra ped. nauk. / Lerner I.Ja. – M, 1981. – 186 s. 9. Mahmutov M.I. Organizacija problemnogo obuchenija v shkole. / Mahmutov M.I. – Kaunas: Shviesa, 1983. – 219 s. 10. Monahov V.M. Mikroprocessornaja tehnika v zarubezhnoj shkole / Monahov V.M., Kuznecov A.A., Smekalkin D.O. // Sovetskaja pedagogika. – 1984. – № 8. – S. 117-121. 11. Oчерki pedagogiki / Pod red. A.G. Kovaljova i dr. – L.: LGU, 1963. – 328 s. 12. Platonov K.K. Kratkij slovar' sistemy psihologicheskikh ponjatij. / Platonov K.K. – M: Vysshaja shkola, 1984. – 174 s. 13. Polovnikova N.A. Issledovanie processa formirovanija poznavatel'noj samostojatel'nosti shkol'nikov v obuchenii. Avtoref. diss. ... dokt. ped. nauk. / Polovnikova N.A. – L., 1977. – 58 s. 14. Rubinshtejn S.L. Osnovy obvej psihologii. / Rubinshtejn S.L. – SPb.: Piter, 2000. – 705 s. 15. Savchenko O.Ja. Rozvitok piznaval'noї samostijnosti molodshih shkoljariv. / Savchenko O.Ja. – K.: Rad. shk., 1982. – 176 s. 16. Skripchenko O.V. Psihichnij rozvitok uchnja. / Skripchenko O.V. – K.: Rad. shk., 1974. – 176 s.

В.Д. Кондратюк

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙ- НИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті висвітлюються особливості змісту пізнавальної самостійної діяльності студентів під час навчання за допомогою інформаційних технологій. Розкриваються методи підвищення активності студентів, що ведуть до перебудови навчального процесу в бік самостійних форм навчання.

В.Д. Кондратюк

АКТИВАЦИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ ДЕЯ- ТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Статья подчеркивает особенности познавательной самостоятельной деятельности студентов во время обучения, с использованием информационных технологий. Раскрыты методы підвищення діяльність студентів, что ведет к перестройке учебного процесса к независимым формам обучения:.

V.D. Kondratyuk

ACTIVATION OF COGNITIVE SELF ACTIVITY OF THE STUDENTS DURING TRAINING WITH THE INFORMATION TECHNOLOGY

The article highlights the features of cognitive self activity of students during teaching which using information technology. Disclosed methods activity of students, leading to a restructuring of the educational process towards independent forms of training.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2012